Dosarul nr.: 4r-3291/2023 **Judecătoria** Chișinău, sediul Buiucani
(nr. electronic: 4-23041336-02-4r-14082023) **Judecător** Ungureanu Elena

DECIZIE
în numele Legii

23 martie 2026 **or. Chișinău**

Colegiul penal al Curții de Apel Centru

În componența:
Președintele completului de judecată, judecător Beșelea Eugeniu
Judecători Budeci Vitalie, Cazacicov Andrei

examinând în sediul instanței, în odine de recurs, în lipsa participanților la proces, recursul declarat de către avocatul Aurelia Parpalac în interesele lui Țurcan Mihail împotriva *Încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, nr. 5r-1635/2023 din 05.07.2023*, adoptate în cadrul cauzei contravenționale de învinuire a Muntean Sofiei de comiterea contravenției prevăzute de art. 70 Cod contravențional,

în baza materialelor din dosar și argumentelor invocate de participanții procesului judiciar, instanța de judecată

a constatat:

ASPECTE PROCEDURALE

1. Prin *Încheierea privind rezultatul controlului petiției din 17.02.2023*, s-a încetat controlul pe materialul sub nr. 614 din 11.01.2023 pe marginea acuzației de comiterea contravenției prevăzute de art. 70, alin. (1) Cod contravențional de către Muntean Sofia.
2. La 10.03.2023, în cadrul Inspectoratului de Poliție Râșcani a fost depusă contestația împotriva Încheierii privind rezultatul controlului petiției din 17.02.2023.
3. Prin *Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, nr. 5r-1635/2023 din 05.07.2023,* s-a dispus:

   „Se respinge ca fiind neîntemeiată contestația înaintată de către avocata Parpalac Aurelia în interesele lui Țurcan Mihail împotriva Încheierii privind încetarea procesului contravențional, din 17.02.2023, emisă de agentul constatator al I.P. Râșcani, Tihai Andrei.

   Încheierea poate fi contestată cu recurs la Curtea de Apel Centru în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani".
4. În data de 10.08.2023, în instanța de fond a parvenit recursul declarat de către avocatul Aurelia Parpalac în interesele lui Țurcan Mihail împotriva *Încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, nr. 5r-1635/2023 din 05.07.2023.*

FONDUL RECURSULUI

5. În motivarea recursului s-a invocat că, potrivit materialelor cauzei în raport cu argumentele invocate în încheiere, apărarea deduce că recursul urmează a fi admis cu repunerea în termin și admiterea acestuia, cu casarea integrală a actului judecătoresc contestat și

remiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată din considerentele că cauza dată a fost examinată superficial, nu au fost elucidate și constatate pe deplin toate circumstanțele cauzei.

De către Muntean Sofia a fost depusă în fața organelor de stat o plângere absolut neîntemeiată și nefondată, atestată ca un denunț fals împotriva lui Turcan Mihail mai degrabă pentru a-i ştirbi onoarea şi demnitatea de cetățean, actualul primar al satul Ermoclia.

Careva materiale acumulate în sensul examinării prezentei plângeri care ar confirma concluzia expusă de către organul constatator sau de către instanța de judecată nu au fost prezentate și aduse la cunoștință, dar apărarea consideră că instanța pripit a ajuns la concluzia că contestatarii fiind legal înștiințați ar fi manifestat lipsa de interes față de dosar şi nici măcar nu s-au prezentat în ședință.

Mai mult ca atât aducem la cunoștință că nici persoana în privința căreia a fost pornit procesul contravențional și nici avocatul acesteia nu au fost citați pentru ședința de judecată, avocatul Aurelia Parpalac nu a semnat careva cotoare ale citațiilor recomandate, și nu a cunoscut despre examinarea cazului dat.

6. Ținând cont de faptul că speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 471, alin. (1) din Codul contravențional, Colegiul penal al Curții de Apel Centru a procedat la examinarea cauzei contravenționale fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

7. Celelalte părți fiind înștiințate legal nu și-au exercitat dreptul de a își expune poziția în cadrul referințelor prezentate instanței de recurs.

APRECIEREA COLEGIULUI PENAL

8. Studiind materialele dosarului contravențional prezentat, ținând cont de poziția participanților la proces în raport cu recursul înaintat, Colegiul penal al Curții de Apel Centru consideră necesar de a respinge recursul declarat ca fiind nefondat, cu menținerea actului judecătoresc contestat, din următoarele considerente:

i. Cadrul normativ incident

9. În conformitate cu prevederile art. 5 Cod contravențional, nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei contravenții, nici supus sancțiunii contravenționale decât în conformitate cu legea contravențională.

10. În concordanță cu art. 7 al Codului contravențional, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

11. Potrivit art. 374, alin. (2) din același cod, procesul contravențional este activitatea desfășurată de autoritatea competentă, cu participarea părților şi a altor persoane titulare de drepturi și de obligații, având ca scop constatarea contravenției, examinarea şi soluționarea cauzei contravenționale, constatarea cauzelor şi condițiilor care au contribuit la săvârșirea contravenției.

12. În concordanță cu prevederile art. 375 din același cod, persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa. Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

13. În conformitate cu art. 440, alin. (1) din Codul contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenta contravenției, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluționare.

14. Potrivit art. 442, alin. (1) din același act normativ, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenta făptuitorului sau în absența lui.

15. În baza art. 443, alin. (1) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție va cuprinde: a) data (ziua, luna, anul), ora şi locul încheierii; b) calitatea, numele şi prenumele agentului constatator, denumirea autorității pe care o reprezintă; c) numele, prenumele, domiciliul, ocupația persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, datele din buletinul lui de identitate sau, după caz, din alt act care stabilește identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă; d) fapta contravențională, locul şi timpul săvârşirii ei, circumstanțele cauzei care au importantă pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție; e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției; f) aducerea la cunoștința persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional şi a victimei a drepturilor şi obligațiilor lor prevăzute la art.384 şi 387; g) obiecțiile şi probele pe care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional le aduce în apărarea sa, precum şi obiecțiile şi probele victimei; h) informații despre instituția bancară şi despre modul de plată a amenzii.

16. Conform art. 445 Cod contravențional, ne consemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenție a mențiunilor privind numele, prenumele şi funcția agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunță la numărul de identificare personal şi la evidenta automatizată în Registrul de stat al populației, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii şi a sediului acesteia, a circumstanțelor comiterii şi încadrării juridice a faptei contravenționale săvârşite şi a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal. Celelalte încălcări ale art. 443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție doar în cazul în care acestea afectează în mod esențial fondul cauzei.

17. În acord cu reglementările art. 458, alin. (1) din același act normativ, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenției imputate; b) existenta cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; d) existenţa circumstanțelor atenuante şi/sau agravante; e) necesitatea sancționării şi, după caz,

caracterul sancțiunii contravenționale; f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

18. Conform art. 462, alin. (4) Cod contravențional, partea descriptivă [a hotărârii judecătorești] cuprinde: a) circumstanțele constatate în judecarea cauzei; b) probele pe care se întemeiază concluzia şi motivele de respingere a probelor; c) norma contravențională pe care se întemeiază soluționarea cauzei.

19. Conform art. 465 Cod contravențional, hotărârile judecătorești contravenționale pot fi atacate cu recurs. Decizia pronunțată în recurs este irevocabilă.

20. Potrivit art. 468, alin. (1) din același cod, recursul împotriva hotărârii judecătoreşti contravenționale se declară în termen de 15 zile de la data pronunțării hotărârii judecătoreşti sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de judecare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copiei de pe hotărârea judecătorească, în condițiile art. 463, alin. (1).

21. În baza art. 470, alin. (3) Cod contravențional, instanţa de recurs judecă recursul în limitele temeiurilor pentru recurs, având dreptul, în afara temeiurilor invocate şi cererilor formulate de recurent, să examineze şi alte temeiuri fără a agrava situația contravenientului.

22. Potrivit art. 471 din același cod, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezenta părţilor. Instanța de recurs fixează data examinării recursului şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinței. Dacă consideră cauza de un interes deosebit pentru jurisprudență, precum şi la cererea motivată a părților, instanța de recurs poate dispune printr-o încheiere motivată fixarea ședinței de judecată, cu citarea părților pentru prezentare la proces. Instanţa de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs.

23. În conformitate cu art. 473, alin. (1), pct. 1), lit. c) Cod contravențional, după examinarea recursului, instanţa de recurs adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul şi menține hotărârea atacată dacă recursul: este nefondat.

24. În temeiul art. 6, § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public şi în termen rezonabil, de către o instanță independentă şi imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public […].

ii. Raționamentele instanței

25. Cu titlu de principiu, instanța de recurs relevă că domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală”, în înțelesul european autonom al art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale nr. 1950 din 04.11.1950 (cauza *Ziliberberg vs Moldova*, 1 februarie 2005, §§ 29, 32, cauza *Garyfallou AEBE vs Grecia* din 24 septembrie 1998, § 56), respectiv și garanțiile unui proces echitabil urmează a fi asigurate în deplinătate.

26. În speță, persoana care a depus recursul are dreptul de a-l declara în virtutea art. 467 Cod contravențional, iar recursul a fost întemeiat pe unul din cazurile expres prevăzute de lege (art. 466 Cod contravențional).

27. La depunerea prezentului recurs termenul legal prevăzut de art. 468, alin. (1) Cod contravențional – 15 zile de la data pronunțării hotărârii judecătorești sau de la data înmânării copiei de pe hotărârea judecătorească – a fost respectat.

28. În speță, la data de 15.07.2019, Muntean Sofia, locuitoare a *****, a depus o plângere în adresa Inspectoratului Ecologic de Stat privind defrișarea ilegală, fără autorizație, de către primarul Țurcan Mihail a copacilor din fâșiile forestiere de stat din apropierea satul Ermoclia, raionul Ștefan Vodă, pe care mai apoi le realiza persoanelor social vulnerabile și pensionarilor din satul Ermoclia contra sumelor bănești de la 200-400 lei, motivând că se suportă cheltuieli de transport. În realitate, 2 copacii din categoria lemnelor prețioase le realiza altor persoane contra sumelor mari de bani, iar pensionarilor și persoanelor social vulnerabile le realiza copaci din categoria celor cu putere calorică mică: salcie, plop, etc. Muntean Sofia a menționat că Țurcan Mihail și-ar fi permis aceste acțiuni prin declarații deschise, precum că este membru al partidului democratic, fapt ce a servit drept temei de neatragere la răspundere penală a sa.

29. În ziua de 28.12.2022, Țurcan Mihail, la rândul său, a depus o plângere prin care a solicitat atragerea la răspundere pentru denunțul fals a cet. Muntean Sofia.

30. Prin *Încheierea privind rezultatul controlului petiției din 17.02.2023*, s-a încetat controlul pe materialul sub nr. 614 din 11.01.2023 pe marginea acuzației de comiterea contravenției prevăzute de art. 70, alin. (1) Cod contravențional de către Muntean Sofia.

31. În data de 10.03.2023, în cadrul Inspectoratului de Poliție Râșcani a fost depusă contestația împotriva Încheierii privind rezultatul controlului petiției din 17.02.2023.

32. Prin *Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, nr. 5r-1635/2023 din 05.07.2023,* s-a respins ca fiind neîntemeiată contestația înaintată de către avocata Parpalac Aurelia în interesele lui Țurcan Mihail împotriva Încheierii privind încetarea procesului contravențional din 17.02.2023, emisă de agentul constatator al I.P. Râșcani, Tihai Andrei.

33. Verificând legalitatea, obiectivitatea și corectitudinea hotărârii contestate, în raport cu motivele invocate de recurent, Colegiul penal constată lipsa de careva temeiuri de fapt și de drept întru casarea acesteia, astfel că, la adoptarea soluției, instanța de fond a ținut cont de rigorile statuate la art. 458, alin. (1) din Codul contravențional, care indică că, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: caracterul veridic al contravenției imputate; existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; existența circumstanțelor atenuante şi/ sau agravante; necesitatea sancționării şi, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

34. Hotărârea judecătorească contestată cuprinde elementele stipulate de art. 462 Cod contravențional, fiind alcătuită din parte introductivă, parte descriptivă şi dispozitiv, fiecare din părți cuprinzând elementele strict reglementate de norma procesuală nominalizată.

35. În fond, hotărârea judecătorească atacată este legală, întemeiată şi motivată. Soluția adoptată de instanța de fond este conformă rigorilor de la art. 462, alin. (5) din Codul contravențional.

36. În conformitate cu jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, instanțele de judecată sunt obligate să demonstreze vinovăția inculpatului prin adoptarea unor soluții motivate. Lipsa motivelor reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil, în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a-i oferi părții care le-a formulat posibilitatea de a ști dacă o anumită susținere a fost neglijată sau respinsă, acest fapt va fi considerat o încălcare a dreptului la un proces echitabil (cauza *Ruiz Torija vs Spania,* hotărârea CtEDO din 09.12.1994, §29; cauza *Papon vs Franța*, hotărârea CtEDO din 15.12.2001; cauza *Boldea vs România*, hotărârea CtEDO din 15.02.2007, §30).

37. În speța dedusă judecății, se apreciază că instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor, a ținut cont de cerințele art. 425, 457-458 Cod contravențional, care prevăd examinarea cauzei contravenționale sub toate aspectele, complet și obiectiv, clarificând circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.

38. Instanța de recurs găsește neîntemeiat argumentul recurentului precum că nu a fost citat legal. Or, atât contestatarul Țurcan Mihail, cât și avocatul său, Parpalac Aurelia, au fost citați legal, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei (DS8004596945AS și DS8004596946AS), recepționate contra semnătură la data de 02.05.2023 (f.d. 49-50), la adresele indicate în contestație, însă niciunul nu s-a prezentat și nu a înștiințat instanța despre imposibilitatea de a se prezenta.

39. Nici argumentul recurentului privind examinarea superficială a cauzei de către prima instanță nu a fost confirmat, atât timp cât s-a oferit un răspuns detaliat la toate argumentele esențiale din textul contestației cu care a fost sesizată instanța de judecată de prim nivel.

40. Instanța de recurs susține concluziile instanței de fond în privința faptului că adresările la organele de stat, legate de exercitarea dreptului constituțional al unei persoane de acces la informație și la petiție, nu conduce la știrbirea onoarei și demnității de cetățean al unui funcționar public. Doar caracterul sistematic al acestui tip de adresări, de ex. folosirea dreptului constituțional de a se adresa organelor de stat prin depunerea constată de adresări, obligând aceste organe să verifice în mod repetat faptele indicate în petiții, poate indica intenția de a vătăma persoana ale cărei acțiuni au fost cuprinse în petiție. Plângerea cet. Muntean Sofia adresată Inspectoratului Ecologic de Stat s-a datorat dorinței de a-și exercita drepturile constituționale, care au fost îndreptate spre atingerea unui interes social general util, și nu a fost asociată cu intenția de a vătămată o altă persoană.

41. Examinând recursul declarat de către recurent în prezenta cauză, Colegiul Penal consideră că argumentele acestuia nu constituie temei de casare a hotărârii primei instanțe, ci constituie un dezacord formal asupra soluției adoptate de către instanța de judecată.

42. Mai mult, prima instanță destul de clar și cert a explicat recurentului aprecierea sa în raport cu circumstanțele de fapt și de drept ale speței, cu care instanța de recurs este absolut solidară și nu se va expune repetat.

43. În atare circumstanțe, Colegiul reține că, instanța de fond a pronunțat o hotărâre legală, întemeiată și motivată, iar în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/ afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (a se vedea cauza *Ruiz Torija vs Spania,* hotărârea CtEDO din 09.12.1994, cauza *Coroi vs Moldova*, hotărârea CtEDO din 15.03.2011).

iii. Concluzia finală

44. În sinteza celor evocate, instanța de recurs atestă ca fiind legală, întemeiată și motivată *Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, nr. 5r-1635/2023 din 05.07.2023*, respectiv se impune necesitatea respingerii recursului declarat împotriva hotărârii instanței judecătorești, cu menținerea acesteia fără modificări.

45. Din aceste considerente, în conformitate cu prevederile articolelor 471, 473, alin. (1), pct. 1), lit. c), 474 Cod contravențional, Colegiul penal al Curții de Apel Centru

decide:

Se respinge, ca fiind nefondat, recursul declarat de către avocatul Aurelia Parpalac în interesele lui Țurcan Mihail împotriva *Încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, nr. 5r-1635/2023 din 05.07.2023*, adoptate în cadrul cauzei contravenționale de învinuire a Muntean Sofiei de comiterea contravenției prevăzute de art. 70 Cod contravențional, cu menținerea fără modificări a hotărârii atacate.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător **Beșelea Eugeniu**
Judecător **Budeci Vitalie**
Judecător **Cazacicov Andrei**